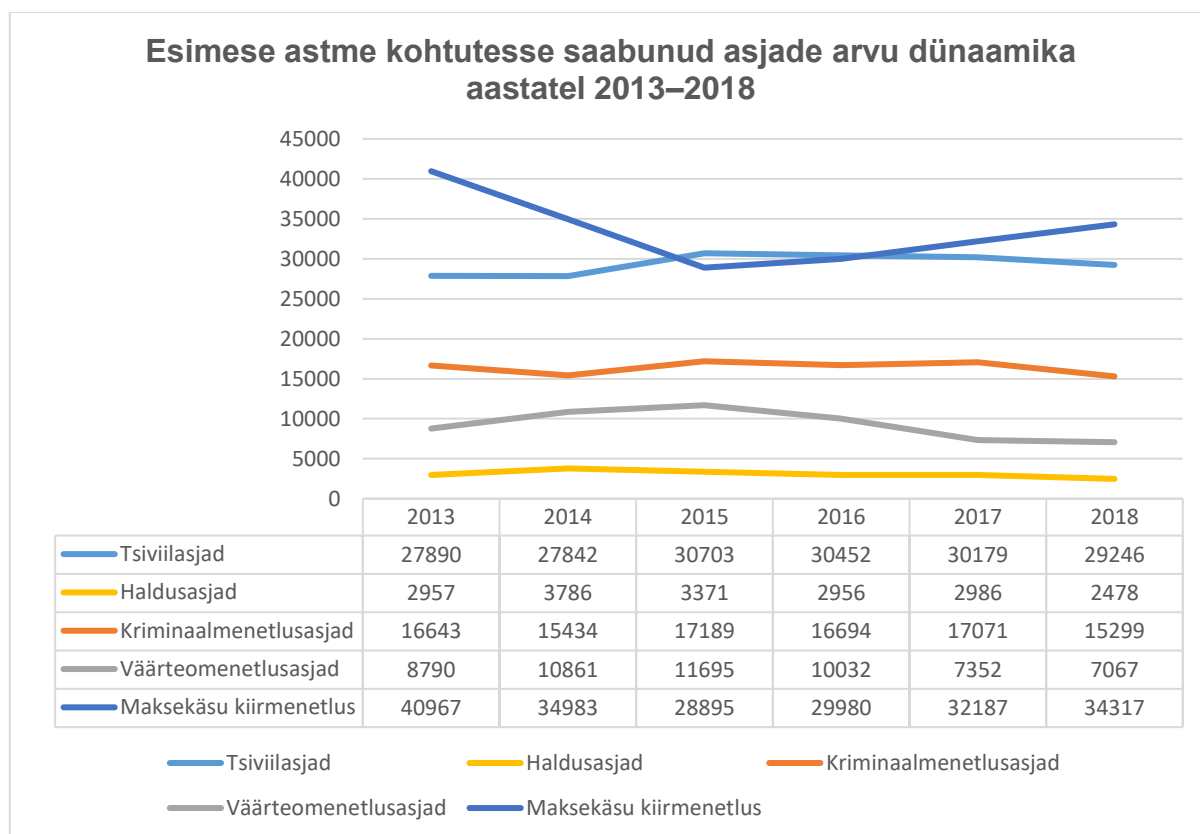

Kohtute 2018. aasta menetlusstatistika ülevaade

1. TSIVIIL-, HALDUS-, KRIMINAAL- JA VÄÄRTEOASJAD

1.1. Esimese astme kohtud

2018. aastal saabus maakohtutesse lahendamiseks kokku **29 246** tsiviilasja (3,1% vähem kui aastal 2017), **34 317** maksekäsu kiirmenetlusasja (6,6% rohkem kui aastal 2017), **15 299** kriminaalmenetlusasja¹ (10,4% vähem kui aastal 2017), sh **5876** kriminaalasja (12,6% vähem kui aastal 2017) ning **7067** väärteomenetlusasja² (3,9% vähem kui aastal 2017). Halduskohtutesse esitati kokku **2478** kaebust (17,0% vähem kui aastal 2017).

Joonis 1. Esimese astme kohtutesse saabunud asjade dünaamika aastatel 2013–2018
Andmete allikas: Justiitsministeerium

Maakohtutes lahendati kokku **29 134** tsiviilasja, millest Harju Maakohtus **14 364**, Pärnu Maakohtus **3440**, Tartu Maakohtus **6640** ja Viru Maakohtus **4690** tsiviilasja. Maakohtutes lahendatud asjade koguhulgast pooled ehk 53% lahendati hagimenetluses (kokku lahendati 15 471 hagimenetlusasja),

¹ Kriminaalmenetlusasja mõiste hõlmab lisaks kriminaalasjadele ka näiteks täitmiskohtunike asju, eeluurimiskohtunike asju ning rahvusvahelise koostöö asju.

² Väärteomenetlusasja mõiste hõlmab kõiki väärteomenetluse käigus kohtusse saabunud asju, millele kohtute infosüsteemis antakse kohtuasja statistiline kategooria ja liik (kohtusse karistuse määramiseks esitatud füüsilise või juriidilise isiku väärteoasjad ning füüsilise või juriidilise isiku kaebused kohtuvälise menetleja otsuse või tegevuse peale kohtusse lahendamiseks esitatud kaebused, samuti ka täitmise asjad).

millest omakorda 26,6% lahendati tagaseljaotsusega. 43,3% tsiviilasjadest lahendati hagita menetluses, sh kümnendiku moodustasid rahvusvahelise õigusabi asjad. Lahendatud esialgse õigusabi/hagi tagamise asjad moodustasid 1,5%, eeltõendamismenetluse asju oli kokku 33 ehk 0,1% lahendatud asjadest ning teiste kohtute erinõudeid lahendati 141 ehk 0,5% lahendatud asjadest.

2018. a sisuliselt lahendatud asjade jagunemises erinevusi võrreldes eelmiste aastatega üldjoontes ei olnud. Maakohtutes lahendati kõige rohkem **võlaõiguse asju** (33,4% lahendatud asjadest) ja **perekonnaõiguse asju** (22,4% lahendatud asjadest) ning **TsÜS asju** (13,0% lahendatud asjadest). Ülejäänud 31,2% jagunesid täitmise, pankrotiasjade, ühinguõiguse, tööõiguse, asjaõiguse, rahvusvahelise õigusabi ja muude tsiviilasjade vahel.

Maakohtutes lahendati kokku **15 092** kriminaalmenetlusasja, mis menetlusliigi sees jagunesid järgmiselt: 38,1% lahendatud asjadest moodustasid **kriminaalasjad** (22,2% kriminaalasjadest esitati lahendamiseks kiirmenetluses), 27,4% **täitmiskohtuniku asjad**, 28,4% **eeluurimiskohtuniku asjad**, 4,7% **rahvusvahelise koostöö asjad** ja 1,4% muud kriminaalmenetlusasjad. Kriminaalasju lahendati maakohtutes kokku **5749**, millest Harju Maakohtus **2252**, Pärnu Maakohtus **909**, Tartu Maakohtus **1373** ja Viru Maakohtus **1215**. Väärteomenetlusasju lahendati maakohtutes kokku **6771**, millest Harju Maakohtus **3159** asja, Pärnu Maakohtus **895** asja, Tartu Maakohtus **1243** asja ja Viru Maakohtus **1474** asja. Maakohtutes lahendati kokku **2900** **väärteoasja ja väärteokaebust**, mis sisuliselt jagunesid järgmiselt: 68,5% **liiklusväärteod**, 10,1% **rahvatervisevastased väärteod**, 4,9% **varavastased väärteod**, 3,0% **avaliku rahu vastased väärteod** ning 13,5% muud väärteod.

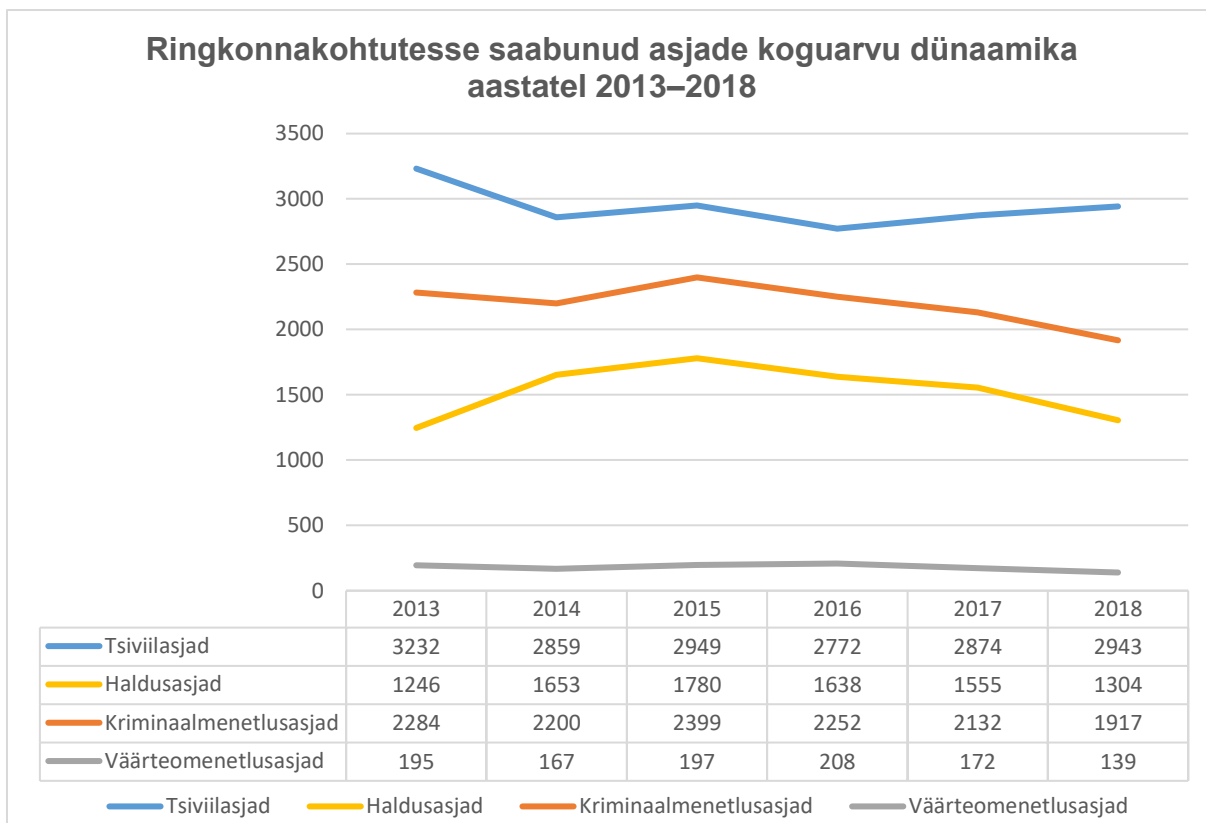
2018. a lahendati halduskohtutes kokku **2477** haldusasja, millest Tallinna Halduskohtus **1284** asja ja Tartu Halduskohtus **1193** asja. Sisuliselt lahendati kõige rohkem **korrakaitse asju** (34,2% lahendatud asjadest), 14,2% lahendatud asjadest olid **maksuõiguse asjad**, 10,6% **rahvastiku asjad**, 6,6% **planeerimise ja ehituse asjad**, 4,4% **majandushaldusõiguse asjad** ning 14,0% moodustasid muud lahendatud haldusasjad.

1.2. Teise astme kohtud

Ringkonnakohtutesse saabus 2018. aastal apellatsioon- ja määruskaebemenetluses kokku **2934** tsiviilasja (2,4% rohkem kui aastal 2017), **1304** haldusasja (16,1% vähem kui aastal 2017), **1917** kriminaalmenetlusasja (10,1% vähem kui aastal 2017) ja **139** väärteomenetlusasja (19,2% vähem kui aastal 2017).

2018. aasta jooksul lahendati ringkonnakohtutes **tsiviilasju** kokku **2820** (Tallinna Ringkonnakohtus 1941 ja Tartu Ringkonnakohtus 879), sh apellatsioonimenetluses **1267** tsiviilasja ning määruskaebemenetluses **1530** tsiviilasja. Ringkonnakohtutes sisuliselt lahendatud asjadest moodustasid ligikaudu kolmandiku **võlaõiguse asjad** (vastavalt 33,8% lahendatud asjadest), teise kolmandiku moodustasid **perekonnaõiguse asjad** (14,9% lahendatud asjadest), **täitmisõiguse asjad** (9,0%) ja **asjaõiguse asjad** (8,2% lahendatud asjadest). Ülejäänud tsiviilasjad (pankroti-, ühingu- ja tööõiguse asjad ning TsÜS asjad ja rahvusvahelise õiguse asjad) moodustasid kokku kolmandiku lahendatud tsiviilasjadest

2018. a jooksul lahendati ringkonnakohtutes **kriminaalmenetlusasju** kokku **1935** (Tallinna Ringkonnakohtus 1025 ja Tartu Ringkonnakohtus 910), sh apellatsioonimenetluses **468** kriminaalasja, määruskaebemenetluses **1303** asja ja **165** ringkonnakohtus alustatud asja. Ringkonnakohtutes lahendatud asjadest ligikaudu kolmandiku moodustasid **täitmiskohtuniku asjad** (30,8% lahendatud asjadest) ja ligikaudu teise kolmandiku **kriminaalasjad** (30,7%). Samuti kolmandiku moodustasid **eeluurimiskohtuniku asjad** (25,4%) ja **Riigiprokuratuuri tegevuse peale esitatud kaebused** (7,5%) kokku. Väärteomenetlusasju lahendati kokku **138**, millest mõlemas ringkonnakohtus 69.

Joonis 3. Teise astme kohtutesse saabunud asjade dünaamika aastatel 2013–2018

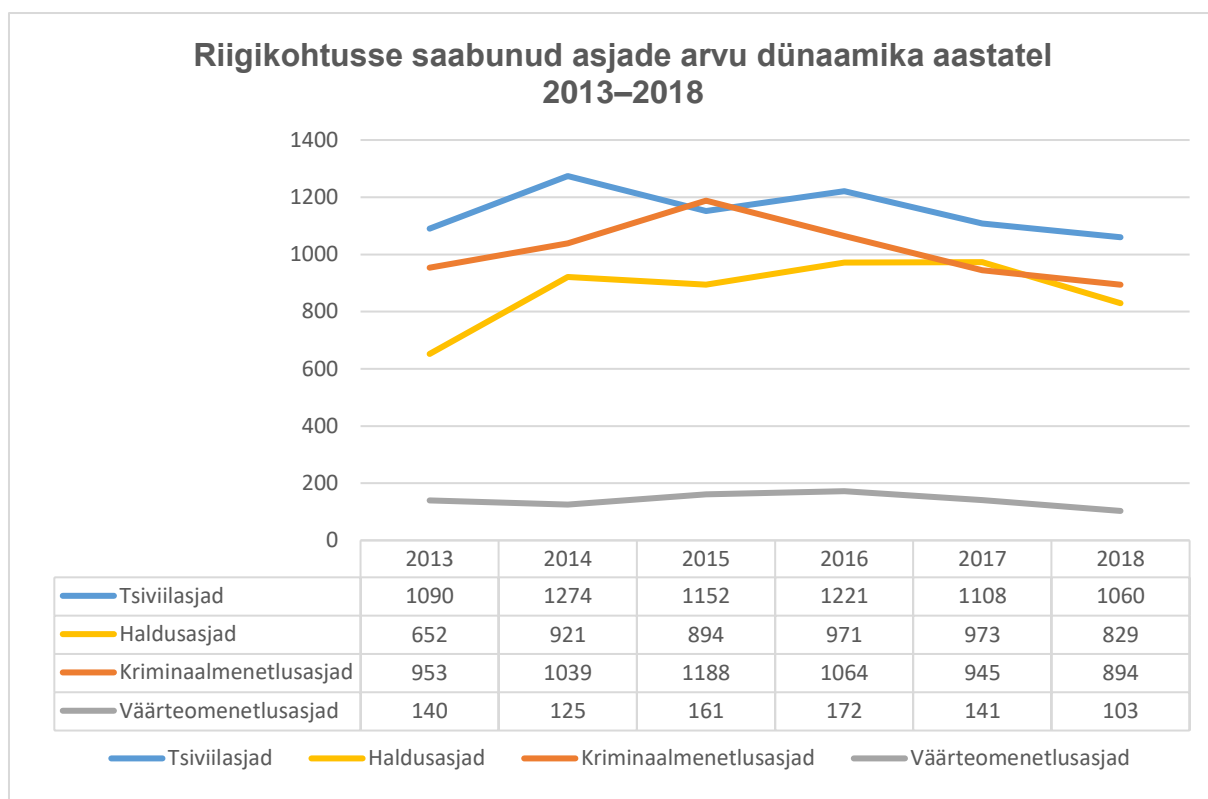
Andmete allikas: Justiitsministeerium

2018. a jooksul lahendati ringkonnakohtutes haldusasju kokku **1447** (Tallinna Ringkonnakohtus 759 ja Tartu Ringkonnakohtus 688), sh apellatsioonimenetluses **618** haldusasja ning määruskaebemenetluses **829** haldusasja. Sisuliselt lahendati ringkonnakohtutes kõige enam **korrakaitse asju** (36,4% lahendatud asjadest), millest omakorda enamiku moodustasid **vanglate asjad** (kokku lahendati 468 vanglate kaebust). Suurema osakaalu moodustasid veel **maksuõiguse** (15,6% lahendatud asjadest) ja rahvastiku asjad (10,6%). **Planeerimise ja ehituse, sotsiaalõiguse, teenistussuhete, riigihangete, majandushaldusõiguse ning omandireformi asjad** moodustasid kokku 26,7% lahendatud asjadest ning muud haldusasjad 10,7%.

1.3. Riigikohus

Riigikohtusse saabus 2018. aastal **2886** menetlustaotlust³: **1060** taotlust tsiviilasjades, **997** kriminaal- ja väärteomenetlusasjades ning **829** haldusasjades. Riigikohtul on seaduse järgi õigus otsustada, kas kohtusse esitatud menetlustaotlust madalama astme kohtulahendite seaduslikkuse tagamise, kohtupraktika ühtlustamise või menetlusõiguse edasiarendamise eesmärgil menetleda või mitte. Läbivaadatud 2609 menetlusloa taotlusest, mille kohta tehti menetluse võtmise või võtmata jätmise määrus, võeti 2018. aastal menetluse **316 taotlust, s.o 14%**.

³ Menetlustaotlused – kõik taotlused, sealhulgas riigi õigusabi ja menetlusabi taotlused.

Joonis 4. Riigikohtusse saabunud asjade dünaamika aastatel 2013–2018
Andmete allikas: Riigikohus

2018. aastal lahendas Riigikohus kokku **290** kohtuasja. **Tsiviilkolleegium** lahendas 2018. aastal **155** kohtuasja. **Kriminaalkolleegiumis** lahendati **59** süüteoasja, neist 49 kuriteoasja ja 10 väärteoasja. **Halduskolleegium** vaatas läbi **76** haldusasja.

2. PÕHISEADUSLIKKUSE JÄRELEVALVE ASJAD

Põhiseaduslikkuse järelevalve menetluses vaadati Riigikohtus 2018. aastal läbi **kaheksa** kohtuasja. Alljärgnev kajastab detailsemalt põhiseaduslikkuse järelevalve korras läbivaadatud kohtuasjade tulemusi. Põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumis ja Riigikohtu üldkogus läbivaadatud asjades rahuldati taotlus või kaebus **kolmel** juhul. Kõigis kolmes asjas tunnistati vaidlustatud õigustloova akt säte põhiseaduse vastaseks ja kehtetuks. Rahuldamata jäeti **kolm** kaebust või taotlust ja läbivaatamatult tagastati **üks** kaebus. **Ühes** asjas lõpetas kolleegium menetluse, kuna isik loobus kaebusest.

		Kokku	% läbivaadatud asjadest	Seadus	VV määrus	KOV akt	Õigustloova akti andmata jätmine	VVK otsus või toiming	Ministri määrus
2018. a läbivaadatud PSJV asjad		8	100%	4		1	1	1	1
Taotluse esitaja	Õiguskantsler	1	13%			1			
	Kohus	6	75%	4			1		1
	KOV volikogu	0	0%						
	Muu isik	1	13%					1	
Tulemus	Taotluse rahuldamine või sätte põhiseadusvastasuse tunnistamine	3	38%	2					1
	Taotluse rahuldamata jätmine; sätte põhiseadusvastasuse eitamine	3	38%	2		1			
	Taotluse läbivaatamatult tagastamine	1	13%				1		
	Menetluse lõpetamine	1	13%					1	

Joonis 5. Kohtuasjade läbivaatamise tulemused põhiseaduslikkuse järelevalves 2018. aastal
Andmete allikas: Riigikohus